

ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШНИНГ МИНТАҚАВИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

Хайдаров Хуршидбек Латипжонович

Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг
илмий асослари ва муаммолари илмий тадқиқот маркази
Orcid: 0009-0009-6332-9333

Khurshiduzb@gmail.com

Аннотация. Мақолада тўғридан-тўғри инвестициялар оқимининг минтақавий ўзгаришлари кўриб чиқилган. Тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишга таъсир қилувчи асосий минтақавий хусусиятлари таҳлил қилинган. Шунингдек, ривожланмаган ҳудудларга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишдаги муаммолар ўрганилиб, якунида хулоса ва тавсиялар берилган.

Калит сўзлар: тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар, минтақавий хусусиятлар, иқтисодий ривожланиш, инвестицион сиёсат, инфратузилма, инвестицион жалб қилиш.

РЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ПРЯМЫХ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ

Хайдаров Хуршидбек Латипжонович

Научно-исследовательский центр научных основ и проблем
экономического развития Узбекистана

Аннотация. В статье рассматриваются региональные изменения в потоке прямых инвестиций. Проанализированы основные региональные характеристики, влияющие на привлечение прямых инвестиций. Также изучены проблемы привлечения прямых инвестиций в слаборазвитые регионы, в конце даны выводы и рекомендации.

Ключевые слова: прямые иностранные инвестиции, региональные особенности, экономическое развитие, инвестиционная политика, инфраструктура, привлечение инвестиций.

REGIONAL CHARACTERISTICS OF ATTRACTING FOREIGN DIRECT INVESTMENT

Khaidarov Khurshidbek Latipjonovich

Scientific Research Center of Scientific Foundations and
Problems of Economic Development of Uzbekistan

Abstract. The article examines regional changes in the flow of direct investments. The main regional characteristics affecting the attraction of direct investment are analyzed. Also, the problems of attracting direct investments to underdeveloped regions are studied, and conclusions and recommendations are given at the end.

Keywords: foreign direct investment, regional characteristics, economic development, investment policy, infrastructure, investment attraction.

Кириш.

Сўнги йилларда Ўзбекистон ўз иқтисодий ҳолини хорижий инвесторлар учун очишга қаратилган қатор иқтисодий ислохотларни бошлади. Бу ислохотлар валюта қоидаларини либераллаштириш, бюрократик қоғозбозликни қисқартириш ва муҳим ҳуқуқий тузатишларни ўз ичига олади. Бизнесни рўйхатдан ўтказишнинг соддалаштирилган жараёнлари, валюта конвертацияси ва фойдани репатриация қилиш каби инвестициялар учун қулай сиёсатнинг ўрнатилиши Ўзбекистоннинг янада очиқ ва инвесторлар учун қулай муҳитни яратиш ниятидан далолат беради.

Ўзбекистонда тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш учун турли солиқ имтиёзлари жорий этилган, айниқса энергетика, тўқимачилик ва ишлаб чиқариш каби устувор тармоқларга. Масалан, махсус иқтисодий зоналарда (МИЗ) солиқ имтиёзлари ва импорт қилинадиган техника ва хомашё учун чегирмали тарифлар. Бундан ташқари, айрим ҳудудлар ёки секторлардаги инвесторлар кам ривожланган ҳудудларга инвестицияларни жалб қилиш бўйича саъй-ҳаракатларни акс эттирувчи кенгайтирилган солиқ таътиллари, бождан озод қилишлар ва инвестиция кредитларидан фойдаланишлари мумкин.

Ҳукумат тўғридан-тўғри инвестицияларни рағбатлантириш учун энергия (айниқса, қайта тикланадиган манбалар), тўқимачилик ва қишлоқ хўжалиги каби саноатни аниқлади. Ушбу юқори салоҳиятли тармоқларга эътибор қаратиш орқали Ўзбекистон иқтисодий диверсификация қилишни кучайтириш ва ресурсларга асосланган тармоқларга қарамликни камайитишни мақсад қилган. Ихтисослашган сиёсатлар, жумладан, ер ижараси имтиёзлари ва импорт божларининг камайиши хорижий инвесторларни рағбатлантириш учун ушбу тармоқларга хизмат қилади.

Адабиётлар шарҳи.

Олимлар турли назариялар орқали тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни турли сабабларини тушунтиришади. Жумладан, Окафор ва ҳаммуаллифлар (2015) тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларнинг бозор ва самарадорликка қаратилган сабаблари устун эканлигини топдилар, аммо ресурслар излаш кам аҳамиятли бўлган.

Ким ва Ку (2010) Япониянинг Корея ва Хитойга киритилган тўғридан-тўғри хорижий инвестициялари ҳаракатини таҳлил қилиб, технологияни ўзлаштириш учун стратегик активларга йўналтирилган тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳам мавжудлигини таъкидлашган.

Анвар ва ҳаммуаллифлар (2021) инвестиция киритиш учун бозор ва ресурслар излаш омиллари асосий аҳамиятга эга эканлигини, бозор излашдан кўра ресурсларга етишиш омиллари мамлакатларга киритилган тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар учун кўпроқ жалб этувчи бўлганини кўрсатдилар.

Коффи ва ҳаммуаллифлар (2023) тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар кириши учун ресурслар ва бозор излаш омилларининг ўрнини таҳлил қилдилар. Гана учун асосан ресурсларга етишиш ва бозор имкониятлари аҳамиятли эканлиги кўрсатилган. Бу манбалар турли мамлакатлар ва тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар турларига қараб бозор, ресурс ва самарадорлик излаш сабабларининг қанчалик аҳамиятли эканлигини кўрсатади.

Инвестицион муҳит инвестиция даражаси, фирма фаолияти ва иқтисодий ўсишга таъсир қилувчи институтлар ва шарт-шароитларни ўз ичига олади. Асосий компонентларга макроиқтисодий барқарорлик, мулк ҳуқуқи, инфратузилма ва тартибга солувчи муҳит киради. Доллар ва бошқаларга (2005) кўра, қулай инвестиция муҳити, хусусан, самарали инфратузилма ва тартибга солувчи тўсиқларнинг камайиши билан Бангладеш, Хитой ва Ҳиндистон каби ривожланаётган мамлакатларда фирма унумдорлиги ва иш фаолиятини сезиларли даражада яхшилади. Глобал шароитда Ҳаллвард-Дриемеиер ва бошқаларнинг (2006) хитойлик фирмалар бўйича ўтказган

тадқиқоти шуни кўрсатдики, тартибга солишнинг энгил юклари ва молияга киришнинг кенгайиши юқори маҳсулдорлик ва ўсиш билан боғлиқ.

Миллс ва Фан (2006) можародан кейинги ҳудудларда барқарор инвестиция муҳитининг муҳимлигини ўрганиб, хусусий сармояларни рағбатлантириш ва можароларнинг такрорланиш эҳтимолини камайтириш орқали ёрдамни тиклаш учун такомиллаштирилган институционал асослар зарурлигини таъкидлади.

Институционал инвесторлар учун иқлим хатарлари билан боғлиқ тартибга солиш сифати ҳам жуда муҳимдир. Круэгер ва бошқалар (2020) тартибга солиш иқлими атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қоидаларига сезгир бўлган секторларда инвестиция қарорларига таъсир қилишини аниқладилар, бу эса тартибга солиш барқарорлиги узоқ муддатли инвестицияларни режалаштиришни қўллаб-қувватлашини кўрсатади. Хулоса қилиб айтганда, инвестиция муҳити ҳам, тартибга солиш сифати ҳам тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилиш ва барқарор ва самарали бизнес муҳитини яратиш орқали барқарор иқтисодий ўсишни қўллаб-қувватлашда муҳим роль ўйнайди, бу эса фирма фаолияти ва хавфларни камайтиришга ёрдам беради.

Таҳлил ва натижалар муҳокамаси.

Минтақавий характеристикалар ва Ўзбекистонда тўғридан-тўғри инвестицияларни турли минтақавий омилларнинг мамлакат ичидаги хорижий инвестициялар оқимига қандай таъсир қилишини ўрганишимиз мумкин. Ўзбекистон минтақалари бўйича иқтисодий салоҳият, инфратузилма, ресурслар ва бошқарувдаги фарқларни баҳолаш орқали биз тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилишнинг кучли томонлари ва имкониятларини аниқлашимиз мумкин.

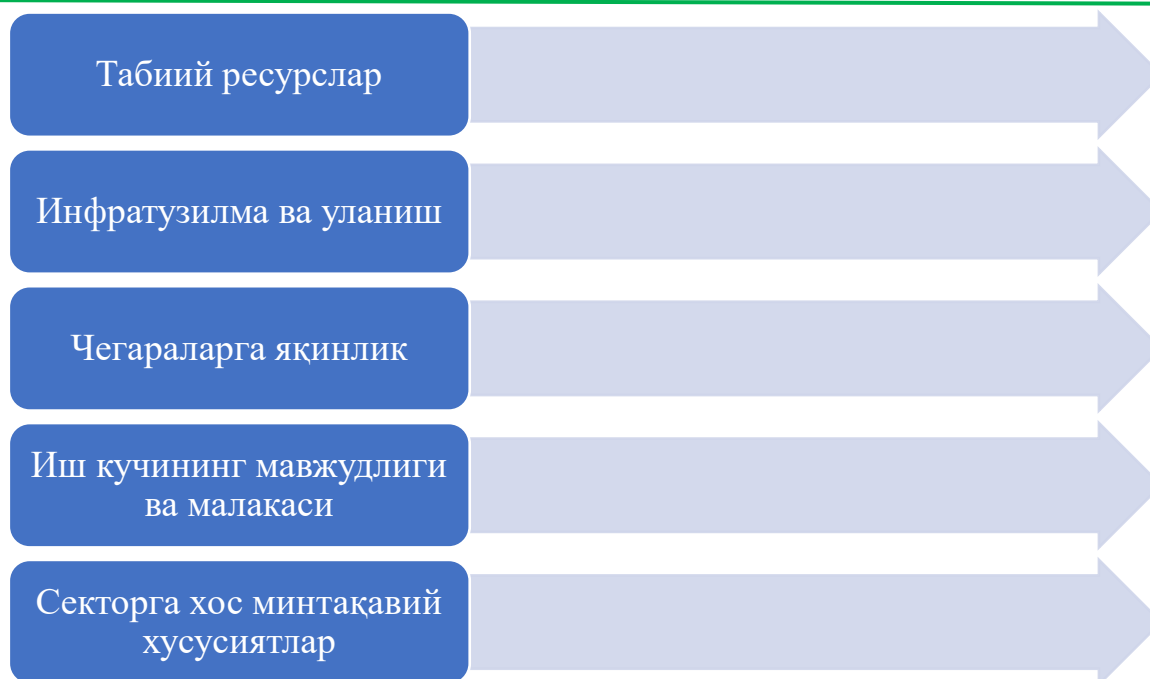
1-жадвал

Тўғридан-тўғри инвестициялар оқимининг минтақавий ўзгаришлари

<p>Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар тақсимотининг умумий кўриниши</p>	<p>Ўзбекистонга тўғридан-тўғри инвестициялар оқими бир неча муҳим минтақаларда, биринчи навбатда Тошкент, Навоий ва Фарғона водийси атрофида тўпланган бўлиб, улар нисбатан яхши инфратузилма, ривожланган саноат ва чегараларга яқин жойлашган. Бу ҳудудлар ўрнатилган таъминот занжирлари, малакали ишчи кучлари ва инфратузилмалардан фойдаланган ҳолда энергия, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш каби соҳаларга сезиларли сармояларни жалб қилди.</p>
<p>Кам ривожланган ҳудудларда тўғридан-тўғри инвестициялар</p>	<p>Қорақалпоғистон, Сурхондарё ва Қашқадарёнинг айрим қисмлари каби кам ривожланган вилоятлар тўғридан-тўғри инвестициялар оқимида орқада қолмоқда. Чекланган инфратузилма, саноатлаштиришнинг паст даражалари ва соҳага оид малакали ишчи кучининг етишмаслиги каби муаммолар инвесторларни тўхтатмоқда. Ушбу номуносибликлар тўғридан-тўғри инвестицияларни янада мувозанатли тақсимлаш учун мақсадли минтақавий сиёсат ва инфратузилмани яхшилаш зарурлигини таъкидлайди.</p>

Манба: адабиётларни ўрганиш асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган.

Шундай қилиб, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар тақсимотидаги бу номуносибликларни бартараф этиш Ўзбекистоннинг барча ҳудудларида иқтисодий ўсишни таъминлашда муҳим аҳамият касб этади. Ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос салоҳиятини ҳисобга олган ҳолда уларнинг жозибадорлигини оширишга қаратилган махсус чора-тадбирлар инвестицияларни кўпроқ жалб этишга кўмаклашади.

1-расм. Тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишга таъсир қилувчи асосий минтақавий хусусиятлар

Манба: адабиётларни ўрганиш асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган.

1-расмни бирма-бир таҳлил қилсак, Навоий (олтин қазиб олиш билан машҳур) ва Бухоро (газ ва нефть заҳиралари билан машҳур) каби табиий ресурсларга бой ҳудудлар ресурслар мавжудлиги сабабли табиий равишда кўпроқ тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилган. Бу ҳудудларда тоғ-кон саноати, энергетика ва нефть-кимё соҳалари мавжуд бўлиб, улар ресурсларга хос инфратузилма билан таъминланган. Бироқ, ресурслар дастлабки инвестицияларни қўзғатсада, ресурсларга асосланган тармоқларга таяниш, агар қўшилган қийматга эга бўлган саноат билан боғланмаган бўлса, диверсификацияни чеклаши мумкин.

Тошкент ва унинг атрофидаги ҳудудлар юқори даражадаги инфратузилма, жумладан, Ўзбекистоннинг асосий халқаро аэропорти, темир йўл алоқалари ва яхши йўллардан фойдаланади. Қорақалпоғистон ва Сурхондарёнинг бир қисми каби инфратузилмаси ривожланмаган ҳудудлар юқорироқ логистика харажатлари ва тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишда қийинчиликларга дуч келмоқда. Ҳукуматнинг яқинда амалга оширган инфратузилма лойиҳалари ушбу минтақавий нумтаносибликларни камайтиришга қаратилган, аммо, айниқса, чекка ҳудудлардаги автомобиль ва темир йўлларга киришда сезиларли бўшлиқлар сақланиб қолмоқда.

Фарғона водийси ва Сурхондарёнинг айрим қисмлари каби Ўзбекистон чегараларига яқин ҳудудлар трансчегаравий савдо учун стратегик жойлашувидан фойда кўради. Бу яқинлик инвесторларга қўшни бозорларга, хусусан, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистонга потенциал кириш имконини беради. Чегара ҳудудлари кўпинча логистика афзалликлари ва минтақавий савдо шартномаларидан фойдаланган ҳолда савдога йўналтирилган саноат ва ишлаб чиқаришни жалб қилади.

Малакали ишчи кучининг сифати ва мавжудлиги минтақаларда сезиларли даражада фарқ қилади. Тошкент каби шаҳар марказларида малакали мутахассислар, техник экспертиза ва таълим муассасалари кўпроқ тўпланган бўлиб, бу уларни ахборот технологиялари ва молия каби билимларни кўп талаб қилувчи соҳаларда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар учун жозибадор қилади. Аксинча, кўпроқ қишлоқ ҳудудларида таълим ва ихтисослаштирилган таълим дастурларига кириш имконияти

чекланган, бу эса малакали ишчи кучини талаб қиладиган соҳаларда тўғридан-тўғри инвестицияларни чеклайди.

Айрим ҳудудлар муайян тармоқлар учун қулай шарт-шароитларни таклиф қилади. Мисол учун, Самарқанд ва Бухоро маданий мероси ва туризм инфратузилмаси билан туризм соҳасига сармоя киритиш учун идеал. Фарғона водийси қишлоқ хўжалигининг маҳсулдорлиги билан машҳур бўлиб, агробизнес ва озиқ-овқат маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасида салоҳият мавжуд. Минтақавий кучли томонлардан фойдаланган ҳолда Ўзбекистон ушбу секторларга мақсадли тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилиши мумкин.

Пойтахт ва иқтисодий марказ сифатида Тошкент тўғридан-тўғри инвестицияларнинг энг катта улушини, хусусан, молия, технология ва кўчмас мулкни жалб қилади. Шаҳарнинг ривожланган инфратузилмаси, малакали ишчи кучи билан таъминланганлиги ва давлат муассасаларининг концентрацияси уни хорижий инвесторлар учун қулай манзилга айлантиради. Тошкент, шунингдек, давлат томонидан қўллаб-қувватланаётган қулайликлар ва бизнесни қўллаб-қувватловчи муҳитдан фойдаланиб, Ўзбекистон бозорига кириб келаётган аксарият хорижий компаниялар учун бошланғич нуқта бўлиб хизмат қилади.

Навоий ўзининг табиий бойликлари, хусусан, тоғ-кон саноати (олтин ва уран) билан машҳур бўлган Навоий қазиб олиш саноатига катта миқдорда тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилган. Ҳудуднинг эркин иқтисодий зонаси (ЭИЗ) солиқ имтиёзлари, божхона имтиёзлари ва бошқа имтиёзларни тақдим этиб, инвесторлар учун жозибадорлигини оширмоқда. Қайта тикланадиган энергия манбалари ва тоғ-кон инфратузилмасига киритилган сўнгги сармоялар Навоийнинг Ўзбекистоннинг тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар муҳитидаги ўрни ортиб бораётганидан далолат беради.

Фарғона водийси эса аҳоли зич жойлашган, қишлоқ хўжалигига бой ҳудуд сифатида Фарғона водийси агробизнес учун тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилиш имкониятларини тақдим этади. Водий Марказий Осиёнинг йирик бозорларига яқинлиги ва пахта ва ипак ишлаб чиқаришдаги азалий анъанага эга. Тўқимачилик маҳсулотларини қайта ишлаш ва озиқ-овқат ишлаб чиқаришга йўналтирилган инвестициялар минтақанинг қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига йўналтирилиши мумкин, аммо унинг салоҳиятидан тўлиқ фойдаланиш учун логистика ва инфратузилмани яхшилаш зарур.

Самарқанд ва Бухоро вилоятлари ҳам кучли туризм салоҳиятига эга маданият марказлари ҳисобланади. Самарқанд ва Бухорода тўғридан-тўғри инвестициялар асосан бой тарихий ва маданий меросга асосланган туризм ва меҳмондўстлик соҳаларига тўғри келади. Сайёҳлик салоҳияти юқори бўлишига қарамай, минтақалар туризмга бўлган талабнинг мавсумий ўзгариши ва транспорт алоқаларининг чекланганлиги каби муаммоларга дуч келмоқда. Туризм инфратузилмаси ва маркетингига инвестициялар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар салоҳиятини янада ошириши мумкин.

Ўзбекистон тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар учун маҳаллий марказларни яратиш учун бир қанча ҳудудларда махсус иқтисодий зоналар (МИЗ) ва эркин иқтисодий зоналар (ЭИЗ)ларни жорий қилди. «Навоий» ЭИЗ ва «Ангрен» ЭИЗ каби зоналар ишлаб чиқариш, логистика ва энергетика каби соҳаларга йўналтирилган солиқ имтиёзлари, божхона имтиёзлари ва инфратузилмани қўллаб-қувватлашни таклиф этади. Ушбу ЭИЗлар турли муваффақиятларга эришди, баъзи ҳудудларда сезиларли саноат ривожланиши кузатилмоқда, бошқалари чекланган маҳаллий талаб, ишчи кучи муаммолари ёки логистика муаммолари туфайли курашмоқда.

**Ривожланмаган ҳудудларга тўғридан-тўғри инвестицияларни
жалб қилишдаги муаммолар**

Муаммо	Сабаблари
Инфратузилмавий чекловлар	Йирик шаҳар марказларидан ташқарида жойлашган ҳудудлар, хусусан, транспорт, телекоммуникация ва коммунал хизматлар соҳаларида тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишни чекловчи инфратузилма муаммоларига дуч келади. Инфратузилмадаги бўшлиқлар инвесторлар учун юқори операцион харажатларга олиб келади ва бу ҳудудларни рақобатбардошлигини камайтиради.
Чекланган маҳаллий бошқарув салоҳияти	Минтақавий ҳокимиятлар кўпинча йирик миқёсдаги тўғридан-тўғри инвестиция лойиҳаларини бошқаришда чекланган тажриба ва имкониятларга эга, бу эса кечикишлар ва маъмурий қийинчиликларга олиб келиши мумкин. Маҳаллий ҳокимият даражасидаги салоҳиятни ошириш ташаббуслари минтақавий бошқарувни яхшилаши ва бу ҳудудларни инвесторлар учун янада жозибадор қилиши мумкин.
Ишчи кучини ривожлантириш	Ривожланмаган ҳудудларда техник таълим ва касбий таълим олиш имкониятининг йўқлиги юқори қўшимча қийматга эга бўлган секторларга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилиш учун муҳим бўлган малакали ишчи кучининг мавжудлигини чеклайди. Минтақавий иқтисодий эҳтиёжларга мослаштирилган таълим ва таълим дастурларини кенгайтириш ушбу тўсиқни бартараф этишда муҳим аҳамиятга эга бўлади.

***Манба:** адабиётларни ўрганиш асосида муаллиф томонидан ишлаб чиқилган.*

Демак, юқоридагиларга асосланган ҳолда қуйидаги тавсияларни амалга ошириш лозим:

1. Инфратузилмага инвестицияларни ошириш лозим. Бу эса транспорт, энергетика ва рақамли инфратузилмага стратегик инвестициялар минтақавий киришни сезиларли даражада яхшилаши ва инвесторлар учун жозибадорликни ошириши мумкин. Фарғона водийси ва Самарқанд каби юқори салоҳиятли ҳудудларга инфратузилмани янгилаш учун устувор аҳамият бериш бутун мамлакат бўйлаб тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардан максимал фойда келтиради.

2. ЭИЗларни мақсадли ривожлантириш керак. Жумладан, Фарғонада агробизнес, Самарқанд ва Бухорода туризм каби қиёсий устунликка эга бўлган ҳудудларда тармоққа оид ЭИЗларни яратиш Ўзбекистонга маҳаллий кучли томонлардан фойдаланиш имконини беради. Ҳар бир ҳудуднинг саноатига мослаштирилган имтиёзларни таклиф қилиш ихтисослашган инвесторларни жалб қилиши мумкин.

3. Миллий ва маҳаллий ҳокимият органлари ўртасидаги мувофиқлаштиришни кучайтириш энг муҳим чоралардан ҳисобланади. Чунки тўғридан-тўғри инвестиция сиёсатини амалга оширишда марказий ва минтақавий ҳукуматлар ўртасидаги мувофиқлаштиришни яхшилаш инвесторлар учун сиёсатнинг изчиллиги ва равшанлигини оширади. Минтақавий миқёсда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар билан боғлиқ маъмурий жараёнлар учун аниқ, соддалаштирилган тартибларни яратиш инвесторлар тажрибасини яхшилайди ва йирик шаҳарлардан ташқарида инвестицияларни рағбатлантиради.

Хулоса ва таклфилар.

Ўзбекистонда давлат ва минтақавий сиёсат ўртасидаги муваффақиятли ўзаро ҳамкорлик бутун мамлакат бўйлаб тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни максимал даражада жалб қилиш учун муҳим аҳамиятга эга. Миллий мақсадларни минтақавий кучли томонлар билан уйғунлаштириш ва минтақаларга тўғридан-тўғри инвестициялар бўйича ёндашувларини мослаштириш имконини бериш янада мувозанатли ва барқарор инвестиция ландшафтини ривожлантириши мумкин. Инфратузилма, ҳудудий имтиёзлар ва ихтисослаштирилган ЭИЗларга устувор аҳамият бериш ҳамда миллий ва маҳаллий ҳокимият органлари ўртасидаги мувофиқлаштиришни кучайтириш орқали Ўзбекистон ҳар бир минтақада рақобатбардош ва хорижий инвесторлар учун қулай муҳит яратиши мумкин.

Масалан, тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишда сиёсатни мувофиқлаштириш лозим. Чунки миллий ва минтақавий сиёсатнинг уйғунлашуви хорижий инвесторлар учун аниқлик ва ишончни яратиб, яхлит инвестиция муҳитини таъминлайди. Миллий тўғридан-тўғри инвестициялар сиёсати минтақавий хусусиятлар билан уйғунлашганда, улар маҳаллий муаммоларни ҳал қилишда ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос кучли томонларини максимал даражада оширишга ёрдам беради. Самарали мувофиқлаштириш тартибга солиш жараёнларини соддалаштириши, бюрократик тўсиқларни камайтириши ва хорижий инвесторларга ҳар бир минтақанинг қиёсий афзалликларидан фойдаланиш имконини беради.

Шунингек, миллий ва минтақавий даражалар ўртасидаги сиёсат устуворликлари, маъмурий салоҳият ва ресурслар мавжудлигидаги тафовутлар баъзан тўғридан-тўғри инвестиция ташаббусларининг парчаланишига ва номувофиқлигига олиб келиши мумкин. Ушбу мувофиқлаштиришнинг етишмаслиги инвесторлар учун қоидаларни тушуниш ва бошқаришда қийинчиликларни келтириб чиқариши мумкин, бу эса муҳим фойдаланилмаган салоҳиятга эга бўлган ҳудудлар учун инвестиция имкониятларини бой беришига олиб келади.

Тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш ҳар қандай ривожланаётган иқтисодиёт учун муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистонда, давлат томонидан тартибга солиш ва минтақавий хусусиятлар ўртасидаги ўзаро боғлиқлик мамлакатнинг тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилиш бўйича тўлиқ салоҳиятини очишда калит рол ўйнайди.

Адабиётлар / Литература / Reference:

Anwar, A., Iwasaki, I., & Dornberger, U. (2021). Investment Motives in Africa: What Does the Meta-Analytic Review Tell?. *Journal of African Economies*. <https://doi.org/10.1093/jae/ejab011>.

Coffie, E., Alcalde-Fradejas, N., & Ramírez-Alesón, M. (2023). Pros and Cons of Ghana as a Destination for Foreign Direct Investment. *Ghana Journal of Development Studies*. <https://doi.org/10.4314/gjds.v20i1.8>.

Dollar, D., Hallward-Driemeier, M., & Mengistae, T. (2005). Investment Climate and Firm Performance in Developing Economies. *Economic Development and Cultural Change*, 54, 1 - 31. <https://doi.org/10.1086/431262>.

Hallward-Driemeier, M., Wallsten, S., & Xu, L. (2006). Ownership, Investment Climate and Firm Performance: Evidence from Chinese Firms. *Banking & Financial Institutions*. <https://doi.org/10.1111/j.1468-0351.2006.00267.x>.

Kim, H., & Ku, K. (2010). A Comparative Study on Japan's Outward FDI to Korea and China. *International Area Studies Review*, 13, 103 - 81. <https://doi.org/10.1177/223386591001300205>.

Krueger, P., Sautner, Z., & Starks, L. (2020). The Importance of Climate Risks for Institutional Investors. *Review of Financial Studies*. <https://doi.org/10.1093/RFS/HHZ137>.

Mills, R., & Fan, Q. (2006). The Investment Climate in Post-Conflict Situations. *Macroeconomics eJournal*. <https://doi.org/10.1596/1813-9450-4055>.

Okafor, G., Piesse, J., & Webster, A. (2015). The motives for inward FDI into Sub-Saharan African countries. *Journal of Policy Modeling*, 37, 875-890. <https://doi.org/10.1016/j.JPOLMOD.2015.07.003>.